T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM I. YAZILI MAZERET SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
9. SINIF

SABAH OTURUMU

Aldığı Puan

Adı ve Soyadı : .....
Sınıfı / Şubesi : .....
Öğrenci Numarası : .....

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 7 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1 ve 6. sorular 12 puan; 2, 3, 4 ve 5. sorular 14 puan, 7. soru 20 puan değerindedir.

1. Nice revnaklı şehirler görünür dünyada,
Lakin efsunlu güzellikleri sensin yaratan.
Yaşamıştır derim en hoş ve uzun rüyada
Sende çok yıl yaşayan, sende ölen, sende yatan.

Bu şiirin yapı unsurlarını (nazım birimi, redif, kafiye türü ve düzeni) belirleyerek yazınız. (12 puan)

Öğrencilerden, şiirin yapı unsurlarını (nazım birimi, redif, kafiye türü ve düzeni) belirleyerek yazmaları beklenmektedir.

Cevap:

Nazım birimi: Dörtlük
Kafiye düzeni: “a-b-a-b” / Çapraz uyak
Redif/Kafiye türü: 1. ve 3. dizelerde “-da” sesleri redif, “-ya” sesleri” tam kafiyedir.
2. ve 4. dizelerde “-an” sesleri redif, “-at” sesleri tam uyaktır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9

2. Sınıfımıza Mazhar isminde kimseyle konuşmaya tenezzül etmeyen bir çocuk geldi. Büyük bir konakta oturduklarını duymuştum. Bir gün birkaç arkadaşımla beraber Gülhane Parkı'nda bir at seyranı (gezisi) yapmak üzere onların konağının önünden geçiyorduk. Tam o sırada Mazhar, arkasında iki uşakla güzel bir at üzerinde giderken istihkar (hor gören) dolu bir nazarla (bakışla) bizi süzdü. Sonra "Ben de oraya gidiyorum fakat yalnız gitmek istiyorum." diyerek bize bu hakarete cevap verme fırsatı bırakmadan atını mahmuzladı. Hiddetimden boğuluyordum.

Bu parçadan hareketle, anlatılan dönemin özellikleriyle ilgili neler söylenebilir? (14 puan)

Öğrencilerden, parçada anlatılan dönemin toplumsal hayatını yansıtan unsurlarını belirleyerek yazmaları beklenmektedir.

Cevap:

Toplumsal hayatı yansıtan unsurlar: Konak hayatının olması, ulaşım aracı olarak atın kullanılması, at gezintilerinin yapılması, evlerde uşakların olması, parkların bulunması

3. Artan dijitalleşmeyle birlikte kişi, her yerde kendini var edebileceği çok güçlü bir araca sahip oldu. İnsanlar bir yandan ürettikleri içerikleri paylaşıp bunlarla ilgili yorumlara cevap veriyor, bir yandan da kendisi bazı içeriklere müdahale edip yorum yapıyor. Dolayısıyla sanal dünya, bambaşka bir iletişimin doğmasına neden oluyor. Bu iletişim biçimi ise insanları yüz yüze iletişimden uzaklaştırıyor ve yerine sanal sosyal ortamları getiriyor. Dijital ortamda, kimse kendisiyle ilgili olumsuzlukları, çirkinlikleri, zayıflıkları paylaşmıyor. Kendisini ne iyi gösterecekse onu paylaşıyor. Bu sanal dünya içinde herkes çok güzel, herkes birer iyilik meleği. Bu dünyada herkes çok mutlu, herkes iyi yerlerde yiyip geziyor; hiç acı, kötülük, sorun yok.

Bu parçadan hareketle dijital ortamlardaki iletişimin insan davranışlarını nasıl etkilediğine dair çıkarımlarınızı yazınız. (14 puan)

Öğrencilerin, bu parçadan hareketle dijital ortamlardaki iletişimin insan davranışlarını nasıl etkilediğine dair çıkarımlarını yazmaları beklenmektedir.

Örnek cevaplar:

- Dijitalleşme insanlar arasındaki iletişim biçimini değiştiriyor. / İnsanları yüz yüze iletişimden uzaklaştırıyor.
- İnsanlar, kendi gibi değil olmadığı biri gibi davranmaya başlıyor. / İnsanlar olumsuz özelliklerini gizleyip olumlu yönlerini öne çıkarıyor. / İnsanlar gerçek duygu ve düşüncelerini göstermiyor.

4. Pencereleri açın, kapıları açın! Hava girsin! Akan rüzgâr. Bu odanın kokusunu, hayallerini, hatıralarını sürsün götürsün! Güneş girsin! Yağan ışık, köşelerin gölgelerini bozsun, silsin! Pencereler açıldı. Hava yürüdü. Güneş yürüdü. Hayaller, hatıralar, siyah düşünceler sürüldü, silindi. Ve ben de beraber... Fesim bükülmüş, boynum bükülmüş. Boyun bağım bükülmüş, belim bükülmüş. Ölü, küçük dalgalar gibi düzensiz, mavi, tümsek kaldırım taşları üstünde, batıp çıkan bir çürük sandal acziyle sallana sallana ilerlemek istiyordum, yürüdüm, yürüdüm. Sahile kadar geldim.

Bu metnin kahramanının duygu ve düşünceleriyle ilgili ne söylenebilir? Yazınız. (14 puan)

Öğrencilerden, metindeki kahramanın duygu ve düşüncelerini tespit ederek yazmaları beklenmektedir.

Cevap:

- İçinde bulunduğu ruh hâlinden kurtulmak istemektedir.
- Eskiye dair hayal ve hatıralarını unutmak istemektedir. / Geçmişi unutmak istemektedir.
- Kendisini hayatın akışına bırakma düşüncesi hâkimdir.
- Yaşadığı şeylerin ağırlığı altında çöktüğünü hissetmektedir. / Kendisini güçsüz hissetmektedir.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9

5. **1. Metin**

O sabah, ana mektebinin bahçesinde fevkalade bir telaş ve canlılık vardı. Talebe Bayramı günüydü. İlk ve orta mektepler, kafile kafile marşlar söyleyerek sokaklardan geçiyor; şehrin uzak mesire alanlarına dağılıyorlardı. En ihtiyar talebesi altı yaşında olan bu ana mektebinin o kadar uzaklara götürülmesine imkân yoktu. Onlar bayramlarını, kendi minimini ve paytak adımlarıyla yirmi dakika çeken bir dere kenarında yapacaklardı. Hazırlık dehşetti. Bahçe, renk renk elbiselerle çiçek bahçesine dönmüştü. Erkek çocuklar yeni potinlerini (bir tür ayakkabı) siliyorlar, kızlar birbirlerinin saçlarını düzeltiyorlar, çözülmüş kuşaklarını bağlıyorlar, düğmelerini ilikliyorlardı.

2. Metin

Evin küçük bahçesinde duvara yakın bir büyük ağaç, temmuzun o ateşli güneşi İstanbul'un bu cihetlerini (taraf) takat-sûz (hâlsiz) bir hararet içinde bıraktığı zaman, yapraklarının arasına gizlenmiş serin bir rüzgâr neşretmeğe (dağıtmaya) başlayarak o evin, o mahallenin bir büyük yeşil yelpazesi gibi havayı tecdit (yeniler) ve tehziz (hareket) ederdi. Hiçbir kimsenin geçmediği, hiçbir sadanın (sesin) işitilmediği harekât-ı insaniyenin (insan hareketliliğinin) nadiren görüldüğü bu evde, bu tenha sokakta izhar-ı hayat eden (hayat gösteren) bir yalnız ağaçtı… Bahar gelince çiçeklerle donanır, yazın yapraklarıyla tezeyyün eder (süslenir).

Bu metinleri içerik ve üslup (dil ve anlatım özellikleri) bakımından karşılaştırarak tespitlerinizi yazınız. (14 puan)

Öğrencilerden, metinleri içerik ve üslup bakımından karşılaştırarak tespitlerini yazmaları beklenmektedir.

Cevap:

İçerik: 1. metinde bir Talebe Bayramı günü yaşananlar, 2. metinde ise bir yerin yaz mevsimindeki durumu anlatılmıştır.

Üslup:

- 1. metnin dili sadedir/açık ve anlaşılırdır. 2. metnin dili ağırdır/Arapça ve Farsça sözcükler kullanılmıştır.
- İki metinde de betimleyici anlatıma başvurulmuştur. / Niteleyici sözlerden yararlanılmıştır.
- 1. metinde karşılaştırmaya, 2. metinde benzetmeye yer verilmiştir.
- İki metinde de öznel ifadelere yer verilmiştir. / Mecazlı, edebî bir anlatım vardır.

6. • Zaman artık kristal bir nehirdir o beldede
Donmuş bir buz parçasıdır hayat

• Rengârenk şapkalar dolaşır kaldırımlarda
Kimi mutlu, kimi miskin miskin

Bu şiirlerdeki edebî sanatları bulunuz ve bu dizelerdeki kullanımlarını açıklayınız. (12 puan)

Şiirlerde teşbih ve mecazımürsel sanatları olduğunu belirtip metindeki kullanımını açıklayan ifadeler doğru cevap kabul edilecektir.

Cevap:

Teşbih/Benzetme: Şair, zamanı kristal bir nehre ve hayatı donmuş bir buz parçasına benzetmiştir.

Mecazımürsel/Ad aktarması: Şair, bu dizelerde "şapka" sözcüğünü benzetme amacı gütmeden "insan" yerine kullanmıştır.

7. "Tüm sanatlar kardeştir, hepsi de ötekilerin ışığı altında ilerler." **sözünü, istediğiniz düşünceyi geliştirme yollarını kullanarak en az beş cümleyle açıklayınız. (20 puan)**

Öğrencilerden, "Tüm sanatlar kardeştir, hepsi de ötekilerin ışığı altında ilerler." sözünü, istediği düşünceyi geliştirme yollarını kullanarak en az beş cümleyle açıklayan bir paragraf yazmaları beklenmektedir.

Örnek cevap:

Sanatın farklı dalları birbirinden bağımsız değildir, her biri diğerine ilham verir ve onu şekillendirir. Örneğin, bir resmin renkleri bazen bir şiirin duygularını çağrıştırabilir ya da bir şarkıdaki melodi, bir romanın atmosferine benzer duygular uyandırabilir. Bu şekilde, sanatın bir dalı, diğerini daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olabilir. Sonuç olarak tüm sanatlar birbirine bağlıdır ve her biri, diğerlerinin gelişimine katkı sağlar. Bu sayede sanat dünyası, kendini sürekli farklı bakış açılarıyla zenginleştirir.

SINAV BİTTİ.
CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

9. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı · 2024-2025 · 2. dönem 1. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net